

SZAKDOLGOZAT

Művészettel nevelés, személyiségfejlesztés

Művészettel nevelés, személyiségfejlesztés a középiskolákban szorongó diákoknál

Mester Viktória

Művészettel nevelés, Művészetterápia

Iskolai személyiségfejlesztés és egészségmegőrzés

Szorongásmentes iskolai légkör kialakításának, módszereinek a kutatása

A művészetterápia és a művészetpedagógia között elhelyezkedő három nagy terület feltárása:

- a művészetterápia
- a „művészettel nevelés”
- a művészetre nevelés

Fejlesztés és nevelés

a művészetterápiának az egészséghez, a művészetpedagógiának a képességekhez, a tudáshoz és a tehetséghez van köze

A nevelés és a terápia tág értelmezése gyakorlatilag alig megkülönböztethetővé teszi a „két fogalmat, nagy mértékű átfedésbe kerülnek egymással” (Kiss. 2010, 18.)

A művészet szublimációs és kommunikációs aspektusainak a feltárása

“A művészetnek a művészetterápiában két aspektusát szokás megkülönböztetni:
a művészet mint szublimáció és/vagy a művészet mint kommunikáció.

szublimációs jellege-> alkotófolyamat

kommunikációs jellege -> az alkotás üzenetét, jelentését, a kifejezett tartalmak

Modellek: A személyről a művészetre tevődik át a hangsúly
(Kiss.2010, 83.)

Művészetterápiás és művészetpedagógiai modellek

Kiss Virág: Nevelés és terápia a szimbólumok által.

„A művészettel való terápiás munka az iskolai mindennapok része lehet.” (Illés. 2009, 236.)

Közoktatásba beilleszthető-> az egészségfejlesztés, komplexebb személyiségfejlesztés, a feladatoknak az egyénre szabottsága

Művészettel nevelés. Reformpedagógia, alternatív iskolák művészetpedagógiája

- az alternatív iskolák művészet pedagógiában, programjukba szervesen építették be a **terápiás elemeket**
- Tevékenykedés és a cselekvés is szerepet kap, pl.: formarajz
- **Én-kifejezésnek** erős feszültségelvezető, önkifejező, önbemutató jellege van.
- **Testileg és lelkileg fejleszteni** kívánják a diákokat, meg akarják őrizni az egészségüket és a nyitottságukat, érdeklődésüket a világ iránt.
- **Szorongás nélküli** tanulás kialakítása

Művészet szublimációs jellege, szorongás levezetése

Iskolai személyiségfejlesztés, egészségmegőrzés. Művészetterápia és művészettel nevelés lehetőségei

Szorongás definíciója, felismerése, az iskolai szorongás

[Kommunikációs csatorna](#) megnyitása-[rajztesztek](#)

5 szimbólum rajzteszt, közös rajzvizsgálat

[Szorongás feloldása](#) a középiskolában:

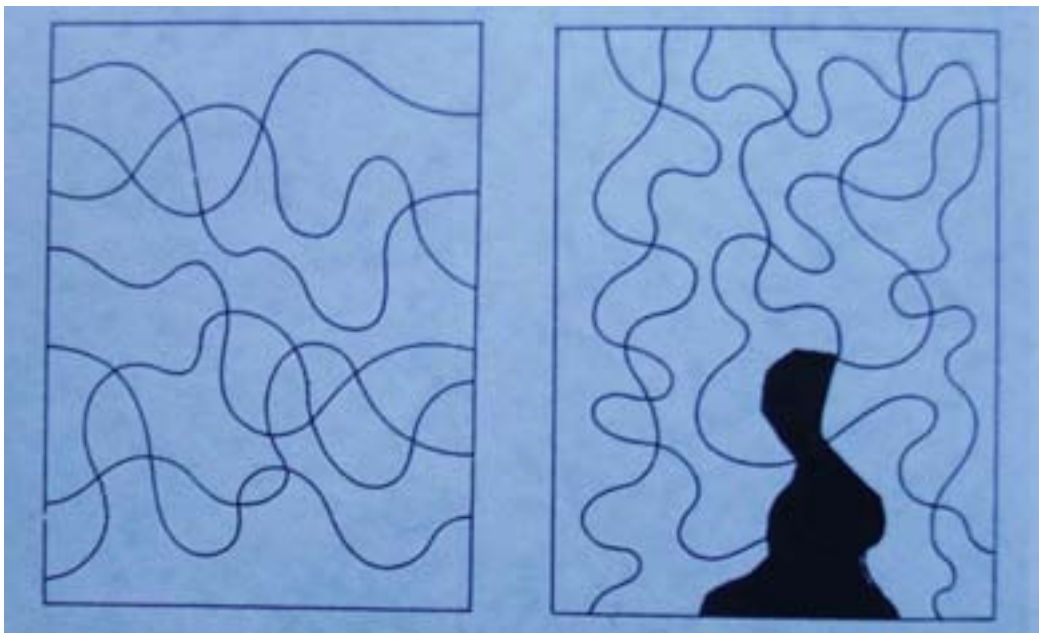
- A művészetterápia és a művészettel nevelés lehetőségei
- Játékok, dramatikus játékok bevezethetősége
- A tréningek szerepe és alkalmazásaik

A módszerek pedagógusok és a diákok számára is hasznosak

Művészet által feloldható megoldások, lehetőségek feltárása

- Művészet által számtalan élmény
- Önmagunk és személyiségünk fejlesztése
- Művészet terápiás jelleget is tartalmaz

Pl.: **Projektív, belelátós feladatok**-képzelet megmozgatása

Sándor, Horváth. 1995. 46-47.

Projektív feladatok terápiás és pedagógiai feladatokra alkalmazása

Művészetterápiában a képzelet megmozgatása

A közoktatásban is, a kreativitás fokozása, belső feszültség oldása.

A művészeti képzésben lazító feladatként

Belelátós feladatok->játékok, dramatikus játékok

A tréningek szerepe

-Személyiségfejlesztés előmozdítása, szorongásmentes iskolai légkör megteremtése

Önfejlesztő módszerek kutatása:

- az örömréning,
- a tanároknak ajánlott „kacagás, kocogás és lazítás” módszere
- az autogén tréning

Örömréning: Önmagát fejleszti a résztvevő. Pozitív tartalmakkal való feltöltődés

“Kacagás, kocogás és lazítás” módszere: Feszültségoldó szerepűek.(Bagdy)

Autogén tréning: Önellazítás, stresszcsökkentés, teljes mértékben elsajátítható. A tréning által az iskolai teljesítmény is javítható. (Schultz)

Portfólió

Gyakorlat I./Fazekas Mihály Gimnázium 8/d

- Folyamatra építés
- Egyéni és csoportmunka
- Új fogalmak megismerése
- Nagyobb témakör bejárása
- Felmerülő kérdések, nem tisztázott fogalom beépítése az órába
- Értékelések

Diákok: rá tudtak jönni az összefüggésekre, értelmezni tudták az anyagot, beépítették a munkájukba

Tapasztalatok:

- fontos részek kiemelése

A feladatokkal leginkább a diákok kezűgyességét, anyaghasználatát, térbeli látást kívántam fejleszteni.

Gyakorlat II./ Modell és Divatiskola

- Több csoport, korosztály
- Dupla órák, kisebb létszámmal
- külön-külön feladatok, feladatok közötti kapcsolat
- A feladatokkal a kreativitás és az egyéni kifejezőképesség fejlesztése, önálló gondolatok megfogalmazása
- Síkbeli és térbeli feladatok
- Egy csoport kiválasztása- Visgatanítás-9/T

Tapasztalatok:
a több játékos elem
térbeli feladatok
Kevesebb előadás, több megbeszélős rész

Múzeumpedagógiai gyakorlat/ Néprajzi Múzeum

- Korosztálynak megfelelő programok kitalálása
- Dráma, színház beemelése
- Nem a lexikális tudást fejlesztik, adják át, diákok érdeklődésére építenek
- Személyességet, személyes érintetséget próbálják megragadni
- Saját gondolatok kifejezése az adott témával kapcsolatban
- Szükség esetén feszültségcsökkentő elemek bevonása-pl.: mozgás

Órák bemutatása/legjobban és legkevésbé sikerült óra/ munkák értékelése

1. Fazekas Mihály Gimnázium

Kollázs és Montázs technikájának a megismerése, alkalmazása. Csendélet, mint festészeti műfajnak az áttekintése. Kész ételek korunk csendéleteinek (Nouvelle Cousine) a megismerése.

A kollázs során felmerült a montázs technika.

Ételkompozíciók létrehozása papíron, hozott anyagból (képesújság)

Az óra oktatási és képzési célja: tudatos komponálás, kollázs és montázs technikák elsajátítása.

Kompozíciók szétbontása, majd egységessé tétele

Cél: Szín-és formai kompozíciók

Prezentáció, vetített anyag

Étrékelési szempontok

- Anyaghasználat
- Kompozíció
- Egyéni kifejező erő
- Kreativitás,
- Technikai készség
- Szín-és formai harmónia
- A kivágott darabok összeépítettsége
- A prezentációs anyag beépítése

Feladat értelmezése: Jól értelmezte
 Ötletesség, kreativitás : egyéni
 megfogalmazás, harmonikus egész
 Arány: Jól megkomponálta az ételt
 Minőség: technikailag szépen
 kivitelezett

Feladat értelmezése: Jól értelmezte
 Ötletesség, kreativitás : egyéni
 megfogalmazás, technikai készség
 Arány: Jól megkomponálta az ételeket,
 egy adott étel kiválasztásával, elhelyezé-
 sével izgalmasabb lehetett volna
 Minőség: technikailag szépen kivitelezett

Feladat értelmezése: Kevésbé értelmezte jól

Ötletesség, kreativitás : Kevés az egyéni ötlet, megfogalmazás

Arány: A lap felső részét kidolgozta, a kompozíció alsó része hiányos. Itt is jobb lett volna ha csak egy kompozíciót hoz létre

Minőség: Megfelelő

2. Modell és Divatiskola

Pixelek témakörével foglalkozás, az óra anyaga: Képkockák és mozaikok, pixelek

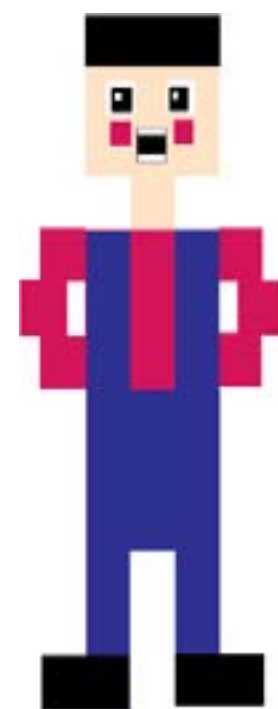
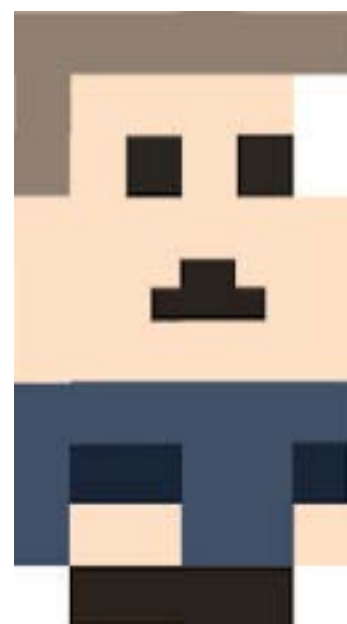
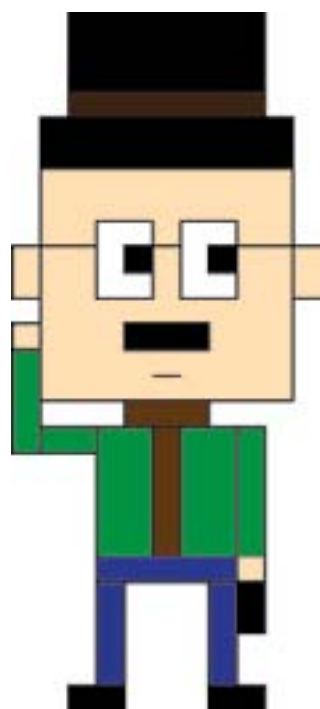
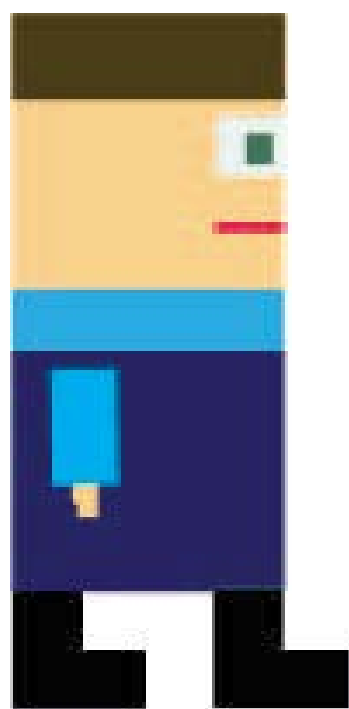
Az óra oktatási és képzési célja: A diákok a korábban megismert technikákat tudatosan alkalmazni tudják, megfigyeljék környezetüket. Gondolataikat tudják vizuálisan is közölni

A mű szereplőjének pixelfiguraként való megjelenítése(Karinthy)

Fejlesztési célok, kompetenciák: Kreativitás fejlesztése, megfigyelő képesség fejlesztése, egyéni kifejezőképesség fejlesztése.

Prezentáció, vetített anyag

3. Modell és Divatiskola

Csomagolás témakörének körbejárása

Tanítási óra anyaga: Kockák, négyzetek és rácsok

Az óra oktatási és képzési célja: kockák, négyzetek, rácsok, ezeknek a felhasználása, megjelenése. Környezet megfigyelése.

A meglévő kockás anyagokat alakítják át, más rendszert kialakítása vagy egy teljesen új kockás mintát készítve. Több technikával dolgozhatnak.

Csomagolóanyag tervezése. A cég jelszava: Kockás, bohém.

Prezentáció, vetített anyag

Fejlesztési célok, kompetenciák: Kreativitás fejlesztése, megfigyelő képesség fejlesztése, egyéni kifejezőképesség fejlesztése, technikai készség fejlesztése.

Értékelési szempontok

- A feladat megfelel a kiírásnak, vagyis kockás, bohém, férfiaknak szól
- Anyaghasználat
- Egyéni megoldás
- Kreativitás
- Technikai készség
- Több technika használata

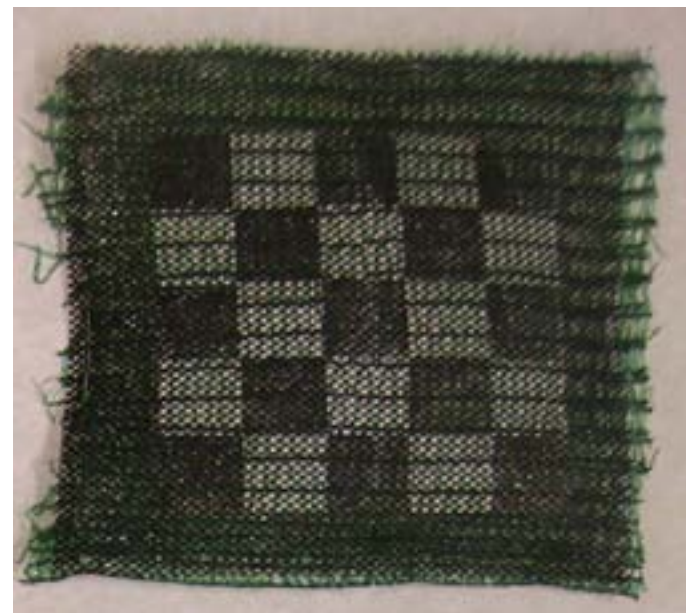
Feladat értelmezése: Jól értelmezni tudta

Ötletesség, kreativitás : Egy ötletet valósított meg, egyéni megfogalmazás

Anyaghasználat: Izgalmas felület, anyagpárosítás

Tech.készség: Szépen kivitelezett

Technikák alkalmazása: Több technikát kipróbálhatott volna

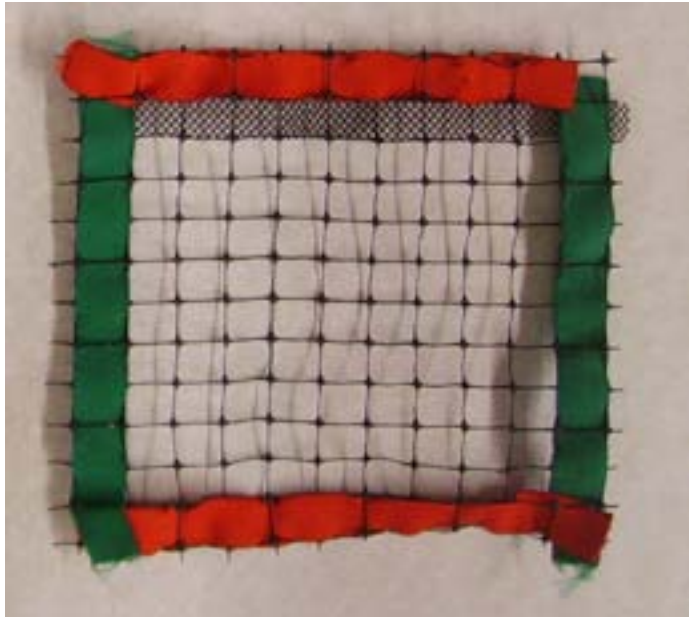
Feladat értelmezése: A feladatot nagyon jól értelmezni tudta

Ötletesség, kreativitás : Egy ötlet született meg

Anyaghasználat Több anyaggal is dolgozhatott volna, több technikát kipróbálva

Technikai készség: Szépen kivitelezett

Technikák alkalmazása: Több technikát kipróbálhatott volna

Feladat értelmezése: A feladatot jól értelmezte

Ötletesség, kreativitás : Egy ötlet valósított meg. Jó vonalon indult el

Technikai készség: Jól kivitelezett

Technikák alkalmazása: Kevés technikát próbált ki.

4. Modell és Divatiskola

Témakör: Tárgytervezés

A tanítási óra anyaga: Kollázs készítése, makett készítése

Az óra oktatási célja: A szürrealizmus megismerése. A szürrealista festészet felevenítése, majd a szürrealista design-t megismerése

Szürrealista ihletésű tárgyakat létrehozása, kollázs technikával, majd ezeket a tárgyakat makettezik meg.

Fejlesztési célok, kompetenciák: Kreativitás fejlesztése, térlátás fejlesztése, technikai készség fejlesztése.

Prezentáció, vetített anyag

Értékelési szempontok, makett értékelése:

- A síkban létrehozott tárgyat térben is szemléltetni tudta
- Kreativitás, ötletesség, egyéni megoldások
- Megvalósítási folyamat, megoldások alkalmazása (vágás, illesztés)
- Arány, szerkezet
- A síkbeli tervnek megfelelő a makett
- Technikai készség, makett minősége

Feladat értelmezése: Jól értelmezte

Ötletesség, kreativitás, egyéni megoldások:

Több

ötlet, egyéni megoldások, több technika alkalmazása

A futurista vagy a szürrelaista jegyek:

Felismerhetőek ezek a jegyek

Arány, szerkezet: Megfelelően jelenik meg a kol-
lázs

a térben

Minőség: ügyesebben és esztétikusabban is
megoldhatták volna

Feladat értelmezése: Jól értelmezte
Ötletesség, kreativitás, egyéni megoldások:
Több ötletük is volt, jobban
elvonatkoztathattak volna.
Többféle technika alkalmazásának a hiánya.
A futurista vagy a szürrealista jegyek:
Felismerhetők ezek a jegyek
Arány, szerkezet: Arányos
Minőség: Kevésbé esztétikus

Feladat értelmezése: Jól értelmezte
Ötletesség, kreativitás, egyéni
megoldások: Több technika alkalmazása
nem történt meg, több ötlet születhetett
volna még.

A futurista vagy a szürrelaista jegyek:

Felismerhetőek ezek a jegyek

Arány, szerkezet: Kicsi a makett, a
kollázsban létrehozott tárgy nem jelenik
meg

Minőség: Megfelelő

5. Modell és Divatiskola

Témakör: Ember és drapéria kapcsolata, kreatív gyakorlatok

Az óra oktatási és képzési célja: A diákok a korábban megismert technikákat tudatosan alkalmazni tudják, megfigyeljék környezetüket, csomagot hozzanak létre, a megadott szempontok alapján.

Fejlesztési célok, kompetenciák: Kreativitás, kezűgyesség fejlesztése, anyaghasználat fejlesztése, együttműködés a társakkal

Csomagolás, mint elrejtés, tárgyegyüttesek becsomagolása, adott csomózási technikával

Prezentáció, vetített anyag

Legjobban sikerült óra

Az óra pozitívuma: játékos elemek, csoportos tevékenység, a diákok együttműködése.

A következőkben lehetne->Az ismétlés során több kérdéses, megbeszéléses rész beépítése érdekesebbé tehetné volna

Hétköznapi csomagolás<-> Christo koncepciója

6. Fazekas Mihály Gimnázium

Témakör: A megadott kompozíción lévő tárgyak alapformákká való redukálása.

Összefoglalás és értékelés

Tanítási óra anyaga: Tudatos komponálás. A kép arányainak felnagyítása.

Az óra oktatási és képzési célja: Tudatos komponálás. Az adott kompozíció felnagyítása. A korábban tanult formai elemek(alapformákat) használása, formai redukció.

Az értékelés és összefoglalás -> 5 óra anyaga, felépítése, az összefüggéseket értsek meg.

Fejlesztési célok: Kézügyesség fejlesztése, önismeret és önértékelés fejlesztése.

A legkevésbé sikerült óra

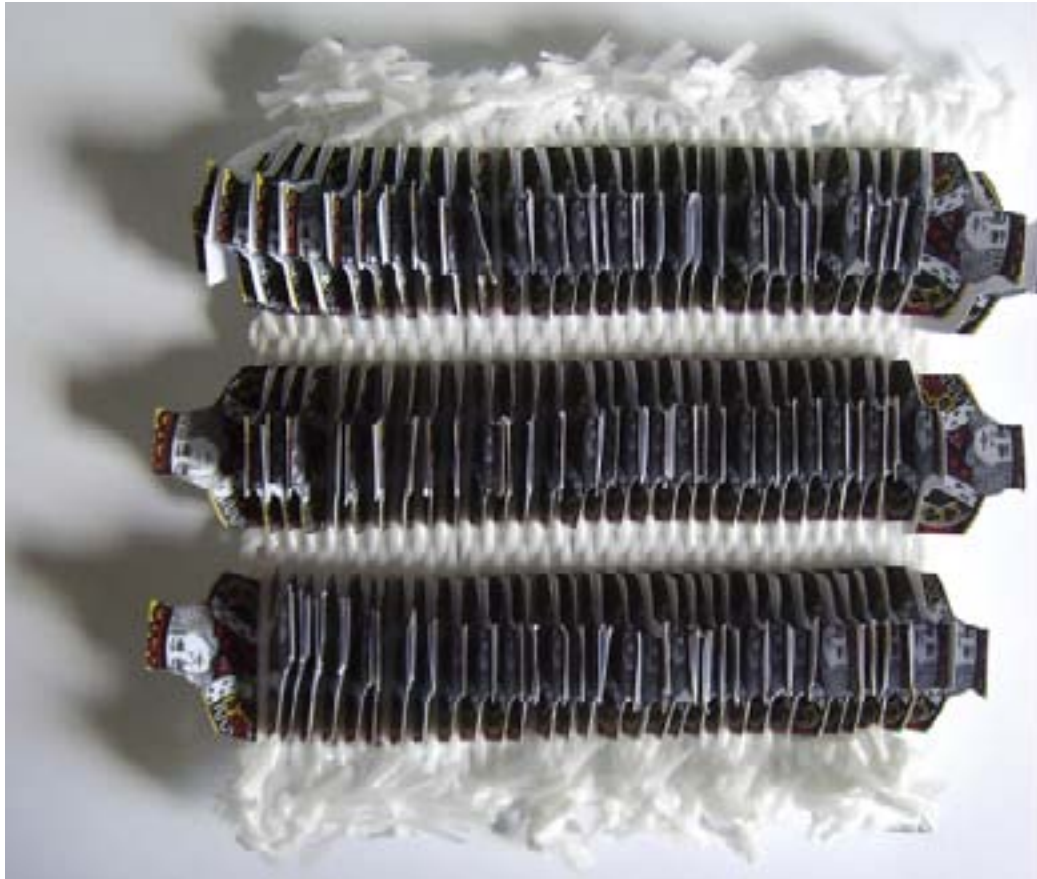
A feladatok befejezettsége nagyon eltérő -> másik feladat biztosítása
szükségszerű lett volna. A rászánt idő mégis kevés volt.(15perc)

A feladat közlését a rajzlapok kiosztása után célszerűbb lett volna elismételni

Megoldás: Tanácsos lehetett volna néhány már majdnem kész munkával szemléltetni a feladatot.

Az összefoglalásra és az értékelésre kevesebb idő jutott. Egyéni értékelések helyett, általános, csoportos értékelés.

5. Saját művészeti munkásság

INSPIRÁCIÓK A KORÁBBI FELADATBÓL

